

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
		10/2-9
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум:
19. 02. 2016.		

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ: 1. Састав комисије: <div style="margin-left: 100px;"> 1. Др Божица Младеновић, ред. проф. 2. Др Јасмина Петровић, ванр. проф. 3. Др Мирослав Пешић, доцент </div> 2. Одлука Већа департмана за историју број 10/9-29 од 09.07.2015.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ: I. Име, име једног родитеља, презиме: <div style="margin-left: 40px;">Милена (Драгослав) Светозаревић</div> 2. Година уписа на мастер академске студије <div style="margin-left: 40px;">2014/2015.</div> 3. Назив студијског програма <div style="margin-left: 40px;">Мастер академске студије историје</div>
III НАСЛОВ –МАСТЕР РАДА: <div style="text-align: center;"><i>Просветне прилике у Власотинцу 1878-1903. године</i></div>

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

Мастер рад "**Просветне прилике у Власотинцу 1878-1903. године**" састоји се од 104 страница текста. Рад садржи **Предговор** (5-7), **Увод** (8-17) и шест поглавља: **Просвета у Србији у XIX веку** (18-33), (Школе у време Првог и Другог српског устанка (18-24), Школе за време Уставобранитељског режима (25-26), Школе до стицања независности (27-30), Веза са неослобођеним крајевима (31-33)), **Просвета у Власотинцу** (34-43) (Прва школа (34-36), Први учитељи (37-40), Настава и васпитање (41-43)), **У независној држави** (44-69), (Мушка и женска гимназија (44-49), Нови закон из 1882. године (50-61), Нови наставни план и програм (62-69)), **Наставни кадар** (70-77), **Управа и надзор школе** (80-88), **Ученици** (89-94), **Закључак** (95-96), **Прилози** (97-100), **Списак извора и литературе** (101-104). Списак извора садржи коришћене необјављене и објављене историјске изворе, а списак литературе обухвата 39 релевантних радова аутора који су проучавали ову тему у оквиру ширих истраживања. Завршни рад садржи и сажетак на српском и енглеском језику, девет фотографија града, школе, учитеља, ученика као и неколико табела о броју ученика и ученица и о предметима и фонду часова.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У Предговору Милена Светозаревић је сажето објаснила значај теме којом се бавила, дала кратак садржај рада структурисаног у шест поглавља и побројала главне историјске изворе и литературу коју је користила при писању мастер рада. У уводном делу приказан је географски положај места, у минијатури историја града и борбе које је становништво водило у 19. веку да би се ослободило од османске власти.

Колегиница Светозаревић је у шест поглавља (*Просвета у Србији у XIX веку*, *Просвета у Власотинцу*, *У независној држави*, *Наставни кадар*, *Управа и надзор школе*, *Ученици*) обрадила најважнија питања која се односе на просветну политику у Власотинцу у периоду од 1878. до 1903. године. Три поглавља (*Просвета у Србији у XIX веку*, *Просвета у Власотинцу* и *У независној држави*) су подељена у потпоглавља, у којима је тема развијана на подтеме. Три поглавља (*Наставни кадар*, *Управа и надзор школе*, *Ученици*) су, превасходно због конкретности обрађене материје, остала без даљег гранања.

У првом поглављу кандидаткиња је приказала развој просвете у Србији током 19. века, почев од школа које су отворане за време Првог и Другог српског устанка, потом хронолошки до стицања независности Србије 1878. године. Кандидаткиња је као посебно потпоглавље издвојила школски систем који је постојао за време Уставобранитељске власти.

Друго поглавље посвећено је просветним приликама у Власотинцу под османском влашћу и отварању прве српске школе. Ова школа започела је са радом 1866. године као школа манастирског типа. Од 1868. године била је под утицајем Специјалног одбора за просветни рад у јужним неослобођеним словенским крајевима. Чланови Одбора, од којих су најистакнутији били Милош Милојевић и Панта Срећковић, радили су на унапређењу просвете, а Одбор је обезбеђивао новац за плате учитељима и снабдевао ученике бесплатним уџбеницима.

Следеће поглавље је најважније поглавље мастер рада, у коме је кандидаткиња приказала рад мушке и женске школе у Власотинцу од ослобођења од османске власти и присаједињења Кнежевине Србији. Тек после 1878. године школа је могла да се развија и постане успешна просветна установа. Власотиначка основна школа је тада имала четири одељења мушке и једно одељење женске школе. Из године у годину број ученика се повећавао што је изискивало отварање нових одељења. Шест година касније, у складу са одлуком министра просвете и црквених дела, било је отворено прво одељење продужне школе. Током деведесетих година 19. века мушка школа је имала по два одељења свих разреда. На крају сваке школске године одржавали су се завршни испити. Испитима су присуствовали школски надзорници које је одређивало Министарство просвете и црквених дела. У извештајима Министарству, надзорници су углавном извештавали о високом нивоу знања које су ученици усвојили.

Четврто поглавље односи се на наставни кадар, учитељице и учитеље који су радили у основној школи у Власотинцу и проблеме и потешкоће са којима су се сусретали током свог радног века. Заправо су ти "проблеми" били стални пратиоци образовног процеса. Кандидаткиња је нагласила три проблема и детаљно их обрадила: недостатак

неопходног школског намештаја, недовољно наставних средстава и изостајање ученика са наставе. Наведене проблеме наставно особље и управници школе решавали су уз помоћ локалне управе и Министарства просвете. Учитељице и учитељи су се трудили да ученици савладају градиво предвиђено планом рада и да на завршном испиту положе разред и покажу добро знање. Већина наставног особља је савесно и одговорно радила свој посао и за узврат уживала углед и поверење средине у којој су живели. Један број просветних радника, у суштини занемарљив, трпео је критике због неких својих "метода" у раду са ђацима. Посебно место у историји школе припада Петру Спирићу, који је био и учитељ и "управитељ" школе.

У петом поглављу Милена Светозаревић је обрадила управу, надзор и финансирање школе. Надзор су обављали управитељ школе и школски одбор. Кандидаткиња је закључила да је у том периоду школска организација била добра. Закључак је утемељила на детаљној анализи неколико Закона о основним школама, који су одредили начин и делокруг рада надзорника у школама. Управитељи основних школа обављали су одговоран посао – старали су се о свим питањима битним за рад школе. Они су имали обавезу да редовно, на почетку школске године, а потом сваког месеца у току школске године, пишу извештаје министру просвете и црквених дела.

Последње поглавље говори о ученицима школе. Наилазимо на податке о социјалном пореклу ученика, као и о њиховом здравственом и материјалном стању. Побројани су и најпознатији ученици школе, међу којима се издваја Христофор Црниловић, познати етнолог, етнограф и сликар.

Прилози су састављени од три списка - списак просветних радника који су радили у власотиначкој мушкој основној школи, списак просветних радника који су радили у власотиначкој женској основној школи као и списак управитеља основне школе у Власотинцу.

Закључак је скуп раније изнетих ставова о обрађеним темама у оквиру појединих поглавља.

Мастер рад је посвећен првој основној школи и школској организацији у Власотинцу од ослобођења од османске власти до краја владавине династије Обреновић. Посебну пажњу кандидаткиња је посветила до сада мање познатим детаљима из историје рада прве основне школе. Она је у постојећу литературу успешно уградила сазнања до којих је дошла коришћењем необјављених извора (Архив Србије, Фонд Министарство просвете и црквених послова, Архива основне школе "Синиша Јанић" у Власотинцу,

Дневници рада за школску 1894/1895, 1895/1896, 1896/1897, 1897/1898, 1898/1899, 1899/1900, 1901/1902, и 1902/1903, Летопис цркве "Сошествије Светога Духа") али и објављених извора и штампе. Бројност и разноврсност историјских извора и литературе условили су структуру рада. Колегиница Светозаревић је направила добру структуру рада и јасно је конципирала. Мастер рад је саставила по тематском принципу, док је унутар појединих тема пратила хронолошку нит догађаја. Истраживање је обављено савесно и систематски. Важни догађаји, појаве, процеси и личности су добро објашњени, јасни и разумљиви.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Милена Светозаревић је показала да је овладала методолошким знањима неопходним за писање завршног рада на мастер студијама историје. Тумачењем података из извора и литературе и начином представљања резултата одговорила је захтевима теме и задацима постављеним у уводном делу рада. Истраживање је обављено у складу са захтевима историјске науке. Закључци су утемељени на изворној грађи и постојећој литератури.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Мастер рад Милене Светозаревић подудара се са образложењем наведеним у пријави теме. Рад је написан у складу са уобичајеним методолошким захтевима историјске науке.

Мастер рад садржи све битне елементе. Кандидаткиња је целовито обрадила тему са нагласком на анализи релевантних аспеката који су се тicali отварања и рада прве основне школе у Власотинцу.

Научни допринос огледа се у раду на примарним историјским изворима. Кандидаткиња је њиховом анализом долазила до одређених закључака који су представљали нова сазнања. Своја сазнања је потом допунила резултатима до којих је дошла проучавајући постојећу литературу. Милена Светозаревић је била заинтересована да се бави темом из локалне историје. У раду је наишла на

отежавајуће околности управо због недостатка изворне грађе и литературе. Њу су управо те потешкоће мотивисале да напише овај мастер рад у коме је успешно представила најважније догађаје из прошлости прве основне школе у Власотинцу и оценила значај рада ове просветне установе. При том је писала о конкретним људима, па рад представља својеврсну галерију ликова прегалаца у области просвете.

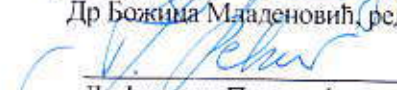
VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Божина Младеновић, ред. проф.

Др Јасмина Петровић, ванр. проф.

Др Мирослав Пешић, доцент